

bankot is alapítanak. A bank azután nemcsak a kisembereket teszi tönkre, hanem a gazdag kereskedőket és malmosokat is.

Galaktionnak minden sikerül. Gözhajót vásárol és a maga kezébe kaparint mindent. A nagy éhínség idején olyan pénzből, amelyhez vér tapad, gabonát vesz Szibériában „az éhező nép számára” és milliókat keres rajta.

Végül azonban rajtaveszt gazságain. A szerző kitűnően mutatja be a 70—90-es évek gyors iparosodását, a külföldi tőke beáramlását, egyes nagykapitalisták mesés vagyonának és a nagy néptömegek elszegényesedésének gyökereit.

Remekül ábrázolja, hogyan kaparint mindent kezébe a banktőke. A bankot alapító kapitalista rablók sorra magukhoz ragadják az ipar, a kereskedelem, a kultúra pozícióit, az önkormányzati szervbe, a zemsztvóba ők ülnek be: a gazdasági hatalom következtében így jut a politikai hatalom is a burzsoázia kezébe.

Ez a regény irodalmi eszközökkel mutatja meg, hogy a társadalmi körülmények hogyan torzítják el az

embert: a népi származású Mihajl Zotics, mielőtt bekerül a kizsákmányolók közé, már nem különbözik a burzsoáziától. Csak miután agg korában visszavonul ettől a tülekedéstől, akkor ismeri fel a rendszer hibáit és átkozza meg fiát, aki a nép nyomorán nyereszkedik.

Az olvasó előtt kitárul a kapitalizmus szabad versenye. Látjuk, hogy a nagy néptömegek nyomorbadóntése után hogyan falják fel a nagy halak a kis halakat és hogyan falják fel „*aki bírja, marja*” alapján a nagy halak egymást.

Mamin-Szibirják sok alakban az Ural vidékén akkor közismert személyeket ábrázolja. A nagy urali vállalkozók családjai sok példát szolgáltatott neki. Mamin-Szibirják reálisan rajzolja meg ezeket az embereket, akik kegyetlenül kizsákmányolták azokat is, akik közül ők maguk kinőttek.

A regény témája sokban rokon Gorkij: Artamónovok című regényével és ez a rokonság arról tanúskodik, hogy a XIX. század végének többi orosz realistájával együtt Mamin-Szibirják is előkészítette munkásságával a talajt Gorkij megjelenésére. U. E.

„A KULTÚRA MESTEREI”

Művelt Nép Könyvkiadó

Szocialista kultúránk fejlesztésében igen fontos szerepe van annak, hogy megismerjük azoknak az íróknak és művészeknek életét s munkásságát, akik az elmúlt korokban az emberi haladásért, a dolgozó tömegek felszabadításáért és felemeléséért szálltak síkra. A Horthy-korszak „kultúrpolitikusai” minden eszközzel arra törekedtek, hogy elzárják a magyar népet az igazi, haladó írók és művészek alkotásaitól. Ezen az úton járnak az imperialista államok urai ma is, amikor Shakespeare vagy Molière műveit a számukra oly kedves gengszter-irodalom színvonalára akarják lesüllyeszteni: silány füzetekbe nyomorítják a nagy tragédiák és vígjátékok szánalmas „kivonatát”. Ez jelenti náink a „nyugati kultúrát és civilizációt”...

A magyar könyvkiadás egyik legszembetűnőbb és legfontosabb feladata, hogy az előttünk élt íróknak és művészeknek — Gorkij szavaival: *a kultúra mestereinek* — életművét helyes értékelésben és érdekes, népszerű stílusban tárja fel az olvasók előtt. Ezt a

célt szolgálja a Művelt Nép Könyvkiadó most megindított sorozata, „A kultúra mesterei”. Az itt megjelenő 100—200 oldalas könyveket a legkiválóbb szovjet és magyar tudósok írják. Ezymásután kerül sor *Puskin, Csehov, Goethe, Victor Hugo, Zola, Shaw, Glinka, Smetana, Leonardo da Vinci* és mások életrajzának kiadására.

Elsőnek *Blagoj: Puskin* című könyve jelenik meg. Blagoj a Szovjetunió egyik legkiválóbb irodalomtörténésze, aki éppen Puskin-kutatásaiért kapott Sztálin-díjat.

Puskin művei a felszabadulás óta több kiadásban is megjelentek hazánkban. Most megjelenő életrajza hozzásegít bennünket ahhoz, hogy a marxista-leninista irodalomtudomány fényénél helyesen tudjuk értékelni munkásságát és mégjobban megszeressük műveit.

Blagoj könyve elsősorban kultúr- munkásaink, az irodalomtörténészek és kritikusok, tanárok, diákok számára lesz hasznos és érdekes olvasmány.

F. R.